

Tjugo år med kvinnor, fred och säkerhet

Kort sammanfattning av det svenska civilsamhällets lärdomar av arbetet med FNs Resolution 1325

År 2000 antog FNs säkerhetsråd Resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Syftet med resolutionen var både att öka kvinnors inflytande i fredsprocesser och stärka kvinnors säkerhet. Det var första gången som medlemsländerna tillsammans agerade för att lyfta ett heltäckande genderperspektiv inom FNs fredsprocesser. Idag, drygt 20 år senare, är Resolution 1325 en viktig utgångspunkt för Sveriges arbete med kvinnor, fred och säkerhet runt om i världen och ett viktigt verktyg för civilsamhällets arbete inom konfliktområden. Det finns däremot en del utmaningar vad gäller staters implementering av resolutionen, bland annat svårigheter med att tolka innehållet och prioritera de olika rekommendationerna.¹

Genom medel från Folke Bernadotteakademin (FBA) har Fonden för mänskliga rättigheter (MR-fonden) haft möjlighet att initiera ett projekt om kvinnor, fred och säkerhet och civilsamhällets lärdomar från att arbeta med Resolution 1325. Inom ramen för detta projekt har MR-fonden tillsammans med organisationer² från det svenska civilsamhället, inklusive bidrag från deras partnerorganisationer runt om i världen, diskuterat civilsamhällets framgångsfaktorer, utmaningar, behov och lärdomar från sitt arbete med Resolution 1325. Utifrån resultaten från workshopen har MR-fonden sammanställt rapporten ”20 years of women, peace and security – Lessons Learnd from working with UNSCR 1325 by Swedish civil society organisations and their partners”. Resultaten lyftes och diskuterades också i ett webbaserat seminarium med bland andra organisationer från det svenska civilsamhället, beslutsfattare och tjänstepersoner.

Denna folder är en kort sammanfattning på svenska av rapporten ”20 years of women, peace and security – Lessons Learnd from working with UNSCR 1325 by Swedish civil society organisations and their partners”. Nedan följer de huvudsakliga lärdomarna och rekommendationerna som lyfts i rapporten. De presenteras utifrån resolutionens fyra grundläggande pelare Delaktighet (Participation), Säkerhet (Protection), Förebyggande (Prevention) och Återuppbyggnad (Relief and Recovery).

¹ UN Resolution 1325: Significant but lacking. Peace Women – Women’s International League for Peace and Freedom. 2021. <http://peacewomen.org/resource/un-resolution-1325-significant-lacking> (Accessed 2021-03-29).

² Diakonia, Plan International Sverige, the Swedish Fellowship of Reconciliation, Women’s International League for Peace and Freedom, Kvinna till Kvinna, Operation 1325, Svenska Röda Korset, MyRight.

Delaktighet

Genom enkla medel går det att öka delaktigheten för kvinnor. En framgångsrik faktor är att från början addera ett genderperspektiv i arbetet.

Utöver det behöver kvinnor inkluderas i beslutfattandet för att öka kvinnors inflytande i fredsbyggande och konfliktlösningsprocesser.

Då kvinnor inte är en homogen grupp är det också viktigt att arbetet med att öka kvinnors delaktighet innefattar ett intersektionellt perspektiv. Detta för att se till att alla kvinnor och flickor, oavsett till exempel ålder, sexualitet och funktionsförmåga, inkluderas.

Säkerhet

För att stärka skyddet av kvinnors rättigheter under och efter konflikter och säkert deltagande i samhället bör arbetet med resolution 1325 kompletteras med FNs konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor.

Kvinnor behöver också inkluderas i processer för beslutfattning i egenskap av jämlika aktörer, inte bara som offer. För att se till att kvinnors rättigheter skyddas i ett långsiktigt perspektiv behöver även lokala organisationer erkännas och stödjas i större grad.

Förebyggande

Ekonomiska rättigheter, jämställdhet och jämlik fördelning av makt och resurser är grundläggande faktorer vad gäller att förebygga konflikter och alla former av våld mot kvinnor och flickor under och efter en konflikt.

Kvinnor och flickor med erfarenhet av att utsättas för könsbaserat våld eller annan form av våld relaterat till konfliktsituationer är viktiga förändringsaktörer i det förebyggande arbetet. De behöver därför inkluderas i processer för beslutfattning och tillhandahållas rätt resurser för att möjliggöra ett sådant deltagande.

Återuppbyggnad

För att minska ojämlikheten i återuppbyggnadsfasen behöver kvinnor och flickor tillgång till ekonomiska rättigheter på jämlika villkor.

Särskilda åtgärder inom återuppbyggnadsfasen behöver ta hänsyn till kön, ålder och funktionsförmåga i större utsträckning för att möta behoven hos alla kvinnor och flickor. Det kan till exempel göras genom att samla in vittnesmål och inkludera relevanta aktörer i återuppbyggnadsprocesserna.